

GRONDWETTELIJK HOF

[C – 2025/001722]

Uittreksel uit arrest nr. 22/2025 van 13 februari 2025

Rolnummers 8173, 8174, 8175, 8178 en 8180

In zake : de beroepen tot vernietiging van het decreet van het Vlaamse Gewest van 14 juli 2023 « tot wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft de uitbreiding van de rechtsmacht van de Raad voor Vergunningsbetwistingen », ingesteld door Geert Van Grieken en anderen, door het College van de Franse Gemeenschapscommissie, door de Franse Gemeenschapsregering, door de Waalse Regering en door Arnout Schelstraete.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters Luc Lavrysen en Pierre Nihoul, en de rechters Thierry Giet, Joséphine Moerman, Michel Pâques, Yasmine Kherbache, Danny Pieters, Sabine de Bethune, Emmanuelle Bribosia, Willem Verrijdt, Katrin Jadin en Magali Plovie, bijgestaan door griffier Frank Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter Luc Lavrysen,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. Onderwerp van de beroepen en rechtspleging

Bij vijf verzoekschriften die aan het Hof zijn toegezonden bij op 27 en 28 februari 2024 ter post aangetekende brieven en ter griffie zijn ingekomen op 28 en 29 februari en 1 maart 2024, zijn beroepen tot vernietiging van het decreet van het Vlaamse Gewest van 14 juli 2023 « tot wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft de uitbreiding van de rechtsmacht van de Raad voor Vergunningsbetwistingen » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 28 augustus 2023) ingesteld respectievelijk door Geert Van Grieken, Benjamin Daro en Gérard Baudru, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Sam De Nyn, advocaat bij de balie van Antwerpen, door het College van de Franse Gemeenschapscommissie, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Nicolas Bonbled en mr. Camila Dupret Torres, advocaten bij de balie te Brussel, door de Franse Gemeenschapsregering, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Jérôme Sohier, advocaat bij de balie te Brussel, door de Waalse Regering, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Michel Kaiser, advocaat bij de balie te Brussel, en door Arnout Schelstraete.

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 8173, 8174, 8175, 8178 en 8180 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

(...)

II. In rechte

(...)

Ten aanzien van de bestreden bepalingen en de context ervan

B.1. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 8173, 8174, 8175, 8178 en 8180 vorderen allen de vernietiging van het decreet van het Vlaamse Gewest van 14 juli 2023 « tot wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft de uitbreiding van de rechtsmacht van de Raad voor Vergunningsbetwistingen » (hierna : het decreet van 14 juli 2023).

B.2.1. Bij dat decreet worden « de jurisdictionele beroepen tegen de besluiten houdende definitieve vaststelling van ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's), stedenbouwkundige verordeningen en voorkeursbesluiten en projectbesluiten inzake complexe projecten » toegewezen aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen, « een onafhankelijk Vlaams bestuursrechtcollege dat werd opgericht door de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) » (*Parl. St.*, Vlaams Parlement, 2022-2023, nr. 1726/1, p. 3).

Vóór het decreet van 14 juli 2023 kende « de regelgeving [...] de geschillen omtrent de voorgemelde besluiten niet toe aan een specifiek rechtcollege », waardoor « het relevante contentieux [...] tot de residuaire bevoegdheid van de Raad van State (RvS), afdeling Bestuursrechtspraak, [behoorde] op basis van artikel 14, § 1, van de RvS-wet » (*ibid.*).

B.2.2. Het decreet van 14 juli 2023 brengt aldus met zich mee dat de jurisdictionele beroepen gericht tegen de voormelde besluiten worden onttrokken aan de bevoegdheid van de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, en toegewezen aan de bij artikel 4.8.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 (hierna : de VCRO) opgerichte Raad voor Vergunningsbetwistingen.

De Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, blijft wel bevoegd om, op grond van artikel 14, § 2, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, uitspraak te doen over de cassatieberoepen ingesteld tegen de uitspraken van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (*ibid.*, p. 18).

B.3. Blijkens de parlementaire voorbereiding heeft de decreetgever met het decreet van 14 juli 2023 « een gunstig investeringsklimaat [willen] creëren door de bestuursrechtspraak in het omgevingsrecht sneller en efficiënter te maken, zonder afbreuk te doen aan de rechtsbescherming van de belanghebbenden » (*ibid.*, p. 6). Voorts heeft hij de « onduidelijkheid voor de rechtzoekende » willen verhelpen die volgens hem voortvloeit uit « de verwevenheid van de procedures bij de RvS [lees : de Raad van State] en bij de RvVb [lees : de Raad voor Vergunningsbetwistingen] in deze materie », waarbij « een omgevingsvergunning of een onteigeningsbesluit in het bestaande kader dient aangevochten te worden bij de RvVb, [terwijl] een beroep tegen het relevante RUP of de toepasselijke stedenbouwkundige verordening [moet] worden gericht tot de RvS » (*ibid.*, p. 4). De decreetgever heeft eveneens de Vlaamse bestuursrechtspraak in omgevingszaken willen optimaliseren door dubbel werk te vermijden, onder meer in de situatie waarin « de onwettigheid van het RUP of de stedenbouwkundige verordening [...], als exceptie van onwettigheid, [wordt] opgeworpen in een procedure bij de RvVb », waardoor zowel de Raad voor Vergunningsbetwistingen als de Raad van State de wettigheid van het ruimtelijk uitvoeringsplan of de stedenbouwkundige verordening dienen te onderzoeken (*ibid.*). In dat kader stelt hij bovendien vast dat « in de praktijk de uitspraak door de RvS vaak [door de Raad voor Vergunningsbetwistingen] wordt afgewacht om tegenstrijdige rechtspraak te vermijden » en dat « de lange doorlooptijd bij de RvS [...] dus ook onrechtstreeks [zorgt] voor een vertraging in het vergunningencontentieux op Vlaams niveau » (*ibid.*, pp. 4-5).

B.4.1. De artikelen 2 tot 6 en 8 van het decreet van 14 juli 2023 wijzigen de artikelen 2.2.10, 2.2.15, 2.2.21, 2.3.1, 2.3.2 en 4.8.2 van de VCRO met het oog op het toekennen, aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen, van de bevoegdheid om uitspraak te doen over de beroepen tegen :

- besluiten tot definitieve vaststelling van gewestelijke, provinciale en gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen;
- besluiten tot definitieve vaststelling van gewestelijke, provinciale en gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen.

Volgens de voormelde artikelen 2.2.10, 2.2.15, 2.2.21, 2.3.1, 2.3.2 van de VCRO, zoals gewijzigd bij het decreet van 14 juli 2023, kunnen die besluiten bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen worden bestreden « overeenkomstig en met inachtneming van de regels, vermeld in hoofdstuk VIII van titel IV, en de regels die inzake de geschillenbeslechting voor dat rechtscollege zijn bepaald bij of krachtens het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges ».

De artikelen 9 en 10 van het decreet van 14 juli 2023 wijzigen de van het hoofdstuk VIII van titel IV van de VCRO deel uitmakende artikelen 4.8.11 en 4.8.21, met het oog op het bepalen van « de partijen die beroep kunnen instellen tegen een RUP of een stedenbouwkundige verordening », « de partijen [...] die kunnen tussenkomen in een procedure bij de RvVb inzake een RUP of een stedenbouwkundige verordening » en « de toepasselijke beroepstermijn » (*ibid.*, p. 27).

Artikel 7 van het decreet van 14 juli 2023 wijzigt artikel 2.6.7, eerste lid, 1°, van de VCRO teneinde die bepaling in overeenstemming te brengen met de aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen toegekende nieuwe bevoegdheden.

B.4.2. De artikelen 11 tot 13 van het decreet van 14 juli 2023 wijzigen de artikelen 2, 10 en 12 van het Vlaamse decreet van 4 april 2014 « betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges » (hierna : het decreet van 4 april 2014).

Artikel 11 van het decreet van 14 juli 2023 wijzigt artikel 2 van het decreet van 4 april 2014 teneinde die bepaling in overeenstemming te brengen met de aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen toegekende nieuwe bevoegdheden.

Artikel 12 van het decreet van 14 juli 2023 voegt aan artikel 10, vijfde lid, van het decreet van 4 april 2014 de volgende zin toe :

« De voorzitter van het bestuursrechtcollege, vermeld in artikel 2, 1°, b), zorgt voor de behandeling bij voorrang van de beroepen tegen de besluiten tot definitieve vaststelling van ruimtelijke uitvoeringsplannen en stedenbouwkundige verordeningen en tegen definitieve voorkeursbesluiten en projectbesluiten inzake complexe projecten ».

Artikel 13 van het decreet van 14 juli 2023 voegt aan artikel 12, tweede lid, van het decreet van 4 april 2014 de volgende zin toe :

« Het voormelde rechtscollege heeft ook een kamer die uitsluitend bevoegd is voor de beroepen tegen definitieve voorkeursbesluiten en projectbesluiten inzake complexe projecten ».

B.4.3. De artikelen 14 tot 18 van het decreet van 14 juli 2023 wijzigen de artikelen 2, 36, 43, 44 en 45 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 25 april 2014 « betreffende complexe projecten » (hierna : het decreet van 25 april 2014).

Artikel 18, 1°, van het decreet van 14 juli 2023 vervangt artikel 45, eerste lid, van het decreet van 25 april 2014, teneinde de Raad voor Vergunningsbetwistingen bevoegd te maken om uitspraak te doen over de beroepen tegen definitief vastgestelde voorkeursbesluiten en definitief vastgestelde projectbesluiten inzake complexe projecten, als volgt :

« Het definitief vastgestelde voorkeursbesluit en het definitief vastgestelde projectbesluit kan door elke partij die doet blijken van een benadeling of van een belang worden bestreden met een beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, met toepassing van de regels die inzake de geschillenbeslechting voor dat rechtscollege zijn bepaald bij of krachtens het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges ».

Artikel 18, 2°, van het decreet van 14 juli 2023 voegt aan artikel 45 van het decreet van 25 april 2014 een derde en een vierde lid toe, met het oog op het bepalen van de beroepstermijn en van de partijen die kunnen tussenkomen in de rechtspleging.

De artikelen 14 tot 17 van het decreet van 14 juli 2023 wijzigen de artikelen 2, 36, 43 en 44 van het decreet van 25 april 2014 teneinde die bepalingen in overeenstemming te brengen met de aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen toegekende nieuwe bevoegdheden.

B.4.4. De artikelen 19 en 20 van het decreet van 14 juli 2023 regelen de inwerkingtreding van dat decreet en bepalen :

« Art. 19. Dit decreet is van toepassing op de besluiten, vermeld in artikel 4.8.2, 1° en 2°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2019, en artikel 45, eerste lid, van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten zoals gewijzigd door dit decreet, die zijn genomen vanaf de datum van de inwerkingtreding van dit decreet.

Art. 20. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum en uiterlijk op 31 december 2024 ».

Ten gronde

B.5. Het College van de Franse Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapsregering en de Waalse Regering voeren, in respectievelijk het eerste onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 8174, het eerste middel in de zaak nr. 8175 en het enige middel in de zaak nr. 8178, in essentie aan dat het decreet van 14 juli 2023, doordat het de bevoegdheid van de Raad voor Vergunningsbetwistingen uitbreidt tot de beroepen gericht tegen de in dat decreet omschreven besluiten, inbreuk maakt op de bevoegdheid van de federale wetgever om administratieve rechtscolleges op te richten en hun bevoegdheden te bepalen, evenals op de bevoegdheid van de federale wetgever om de bevoegdheden van de Raad van State te bepalen. Zij voeren eveneens aan dat niet is voldaan aan de voorwaarden bepaald bij artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (hierna : de bijzondere wet van 8 augustus 1980) wat het aanwenden van de impliciete bevoegdheden betreft.

B.6. Artikel 160 van de Grondwet behoudt aan de federale wetgever de bevoegdheid voor om de samenstelling, de bevoegdheid en de werking van de Raad van State te bepalen, met inbegrip van de procedureregels, en de gevallen te definiëren waarin de Raad van State bij wege van arrest uitspraak doet als administratief rechtscollege en advies uitbrengt.

Artikel 161 van de Grondwet behoudt aan de federale wetgever de bevoegdheid voor om administratieve rechtscolleges op te richten en hun bevoegdheden en de procedureregels die van toepassing zijn voor die rechtscolleges te bepalen.

B.7. In zoverre het decreet van 14 juli 2023 beroepen invoert die kunnen worden ingesteld bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, die een administratief rechtscollege is, en in zoverre dat decreet die beroepen onttrekt aan de bevoegdheid van de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, is de decreetgever in beginsel niet bevoegd om de betrokken bepalingen aan te nemen.

B.8. Artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 staat de decreetgever evenwel toe een decreet aan te nemen dat een federale aangelegenheid regelt op voorwaarde dat die bepaling noodzakelijk is voor de uitoefening van zijn bevoegdheden, dat die aangelegenheid zich leent tot een gedifferentieerde regeling en dat de weerslag van dat decreet op de federale aangelegenheid slechts marginaal is.

B.9. Uit de parlementaire voorbereiding van de artikelen 160 en 161 van de Grondwet blijkt dat het aanwenden van de impliciete bevoegdheden door de deelentiteiten die laatstgenoemde niet toestaat om « een algemeen systeem van administratieve rechtscolleges [op te bouwen], of zelfs een algemeen administratief rechtscollege » (*Parl. St.*, Senaat, B.Z. 1991-1992, nr. 100-48/2°, p. 11). In dat kader is het enkel mogelijk om « specifieke » administratieve rechtscolleges op te richten (*ibid.*).

Uit die parlementaire voorbereiding blijkt bovendien dat de voorwaarde van de marginale weerslag « onder meer inhoudt dat nooit afbreuk mag worden gedaan aan de fundamentele beginselen ter zake » (*Parl. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 831/1, pp. 3-4).

B.10.1. De Raad voor Vergunningsbetwistingen werd opgericht bij artikel 36 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 27 maart 2009 « tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid » (hierna : het decreet van 27 maart 2009). Het bij dat artikel in het decreet van het Vlaamse Gewest van 18 mei 1999 « houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening » (hierna : het decreet van 18 mei 1999) ingevoegde artikel 133/56, tweede lid, voorziet erin dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen zich als een administratief rechtscollege uitspreekt over de beroepen die worden ingesteld tegen :

« 1° vergunningsbeslissingen, zijnde uitdrukkelijke of stilzwijgende bestuurlijke beslissingen, genomen in laatste administratieve aanleg, betreffende het afleveren of weigeren van een vergunning;

2° valideringsbeslissingen, zijnde bestuurlijke beslissingen houdende de validering of de weigering tot validering van een as-buittattest;

3° registratiebeslissingen, zijnde bestuurlijke beslissingen waarbij een constructie als ' vergund geacht ' wordt opgenomen in het vergunningenregister, of waarbij dergelijke opname geweigerd wordt ».

B.10.2. Bij zijn arrest nr. 8/2011 van 27 januari 2011 (ECLI:BE:GHCC:2011:ARR.008) heeft het Hof geoordeeld dat artikel 133/56 van het decreet van 18 mei 1999, zoals ingevoegd bij artikel 36 van het decreet van 27 maart 2009, voldeed aan de voorwaarden van de impliciete bevoegdheden.

Met betrekking tot de voorwaarde inzake de marginale weerslag op de aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheden, heeft het Hof bij dat arrest geoordeeld :

« B.8.9. De weerslag op de aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheid is tenslotte marginaal, nu de bevoegdheid van de Raad voor vergunningsbetwistingen is beperkt tot beroepen die worden ingesteld tegen de individuele beslissingen vermeld in artikel 133/56, tweede lid, van het decreet van 18 mei 1999.

B.8.10.1. Luidens artikel 160 van de Grondwet worden de bevoegdheid en de werking van de Raad van State door de wet bepaald. Op grond van artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State doet de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak over ' de cassatieberoepen ingesteld tegen de door de administratieve rechtscolleges in laatste aanleg gewezen beslissingen in betwiste zaken wegens overtreding van de wet of wegens schending van substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen '.

B.8.10.2. In de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen werd uitdrukkelijk bevestigd dat de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, met toepassing van het voormelde artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als cassatierechter optreedt ten aanzien van de uitspraken van de Raad voor vergunningsbetwistingen (*Parl. St.*, Vlaams Parlement, 2008-2009, nr. 2011/1, p. 211), hetgeen te dezen noodzakelijk is in het licht van de beoordeling van het marginaal karakter van de maatregel.

B.8.10.3. Bijgevolg beperken de bestreden bepalingen niet op overdreven wijze de bevoegdheden van de Raad van State, zodat de decreetgever slechts op marginale wijze is getreden op de ter zake aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheid ».

B.10.3. De bepalingen van het decreet van 18 mei 1999 die betrekking hebben op de Raad voor Vergunningsbetwistingen werden opgenomen in de VCRO (artikel 4.8.1 e.v. van de VCRO).

B.10.4. Bij het decreet van het Vlaamse Gewest van 25 april 2014 « betreffende de omgevingsvergunning » werd de bevoegdheid van de Raad voor Vergunningsbetwistingen uitgebreid tot de beroepen tegen de beslissingen betreffende een omgevingsvergunning (artikel 105), die niet alleen betrekking heeft op de stedenbouwkundige aspecten van de vergunde handeling, maar ook op, onder meer, de milieuaspecten ervan.

Bij het Vlaamse decreet van 24 februari 2017 « betreffende onteigening voor het algemeen nut » werden de bevoegdheden van de Raad voor Vergunningsbetwistingen uitgebreid tot de beroepen tegen definitieve onteigeningsbesluiten (artikel 43).

B.11.1. Terwijl de bevoegdheid van de Raad voor Vergunningsbetwistingen tot nietigverklaring en schorsing van administratieve rechtshandelingen vóór het bestreden decreet van 14 juli 2023 in essentie betrekking had op rechtshandelingen met een individuele strekking, breidt dat decreet die bevoegdheid uit tot rechtshandelingen met een verordenend karakter.

B.11.2. Gelet op de reeds aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen toegekende bevoegdheden, brengt de bevoegdheidsuitbreiding waarin het bestreden decreet voorziet, met zich mee dat die Raad in essentie bevoegd wordt voor het algemene contentieux inzake het omgevingsrecht in het Vlaamse Gewest.

Die bevoegdheidsuitbreiding brengt eveneens met zich mee dat de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, niet langer bevoegd is voor dat contentieux.

B.12. Zoals de afdeling wetgeving van de Raad van State heeft opgemerkt in haar advies over het voorontwerp van decreet dat heeft geleid tot het bestreden decreet, is « de Raad van State [...] opgericht als hoogste administratief rechtscollege om, naast de rechtsbescherming waarin de hoven en rechtbanken voorzien, een bijkomende rechtsbescherming te bieden tegen onwettige bestuurshandelingen » en gold « de mogelijkheid om verordenende besluiten, die de rechter tot dan uitsluitend op grond van artikel 159 van de Grondwet kon weigeren toe te passen, door de Raad van State *erga omnes* te laten vernietigen » als « één van de belangrijkste beweegredenen voor de oprichting van de Raad van State » (RvSt, advies nr. 72.576/AV van 15 februari 2023, *Parl. St.*, Vlaams Parlement, 2022-2023, nr. 1726/1, pp. 53-54). De afdeling wetgeving van de Raad van State merkte daarbij terecht op :

« De nietigverklaring van bestuurlijke beslissingen van reglementaire aard maakt inderdaad deel uit van de harde kern van de bevoegdheden die toegewezen zijn aan de rechter inzake nietigverklaring wegens machtsoverschrijding. Gelet op de normatieve draagwijdte van reglementaire bestuurshandelingen en op het mogelijk ruime toepassingsgebied *ratione personae* van dergelijke handelingen, vertoont de nietigverklaring wegens onwettigheid van die handelingen, in vergelijking met de nietigverklaring van beslissingen met individuele strekking, een specifieke graad van ernst die de keuze van de federale wetgever om de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State ter zake een gecentraliseerde bevoegdheid op te dragen, verklaart en rechtvaardigt » (*ibid.*, p. 54).

B.13.1. De principiële centralisatie, bij de Raad van State, van de bevoegdheid voor jurisdictionele beroepen tot nietigverklaring van verordenende administratieve rechtshandelingen, vormt een aan artikel 160 van de Grondwet ten grondslag liggend fundamenteel beginsel in de zin van de in B.9, tweede alinea, aangehaalde parlementaire voorbereiding van dat grondwetsartikel.

Van dat beginsel kunnen de gemeenschappen en de gewesten niet afwijken zonder afbreuk te doen aan de aan de impliciete bevoegdheden verbonden voorwaarde betreffende de marginale weerslag op de federale bevoegdheden.

B.13.2. Daar de bij het bestreden decreet aan de Raad voor Vergunningsbetwistingen verleende bevoegdheid betrekking heeft op administratieve rechtshandelingen die een verordenend karakter hebben, is de weerslag van dat decreet op de bevoegdheden van de federale overheid niet marginaal.

Dat de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, bevoegd blijft om, op grond van artikel 14, § 2, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, uitspraak te doen over de cassatieberoepen ingesteld tegen de uitspraken van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, volstaat te dezen niet om te voldoen aan de voorwaarde betreffende de marginale weerslag op de federale bevoegdheden.

B.13.3. Aangezien niet is voldaan aan de voorwaarde betreffende de marginale weerslag op de federale bevoegdheden, dienen de overige aan de impliciete bevoegdheden verbonden voorwaarden niet te worden onderzocht.

B.14. Het eerste onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 8174, het eerste middel in de zaak nr. 8175 en het enige middel in de zaak nr. 8178 zijn gegrond.

Gelet op het feit dat de bepalingen van het decreet van 14 juli 2023 ofwel de bekritiseerde bevoegdheidsuitbreiding van de Raad voor Vergunningsbetwistingen regelen ofwel onlosmakelijk ermee verbonden zijn, dient dat decreet volledig te worden vernietigd.

B.15. Daar het onderzoek van de in de zaken nrs. 8173 en 8180 aangevoerde middelen en van de overige in de zaken nrs. 8174 en 8175 aangevoerde middelen of onderdelen van middelen niet zou kunnen leiden tot een ruimere vernietiging, dienen die middelen of onderdelen van middelen, evenals de excepties van de Vlaamse Regering, niet te worden onderzocht.

B.16.1. Volgens artikel 20 van het decreet van 14 juli 2023 treedt dat decreet in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum en uiterlijk op 31 december 2024.

Daar de Vlaamse Regering geen datum van inwerkingtreding heeft vastgesteld, is het decreet van 14 juli 2023 in werking getreden op 31 december 2024.

Volgens artikel 19 van het decreet van 14 juli 2023 is het decreet van toepassing op de besluiten vermeld in artikel 4.8.2, 1° en 2°, van de VCRO en artikel 45, eerste lid, van het decreet van 25 april 2014, die zijn genomen vanaf de datum van inwerkingtreding van het decreet van 14 juli 2023.

B.16.2. Uit de voormelde bepalingen volgt dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen, sinds 31 december 2024, de bevoegde jurisdictionele instantie is voor beroepen gericht tegen besluiten tot definitieve vaststelling van gewestelijke, provinciale en gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, tegen besluiten tot definitieve vaststelling van gewestelijke, provinciale en gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen en tegen voorkeursbesluiten en projectbesluiten inzake complexe projecten, in zoverre die besluiten zijn genomen op of na 31 december 2024.

B.16.3. Het is aldus niet uitgesloten dat op het ogenblik van het wijzen van het onderhavige arrest bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen jurisdictionele beroepen aanhangig zijn gemaakt met toepassing van de bepalingen van het decreet van 14 juli 2023. De terugwerkende kracht van de vernietiging van het decreet van 14 juli 2023 heeft als gevolg dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen zich onbevoegd dient te verklaren wat die beroepen betreft, en dat de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, moet worden geacht daarvoor bevoegd te zijn gebleven.

B.17.1. Overeenkomstig artikel 4, § 1, derde lid, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 « tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State » verjaren de beroepen bedoeld in artikel 14, § 1, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, 60 dagen nadat de bestreden akten, reglementen of beslissingen werden bekendgemaakt of betekend. Het is mogelijk dat die termijn, wat sommige van de in B.16.2 vermelde besluiten betreft, reeds grotendeels of helemaal is verlopen op het ogenblik van het wijzen van het onderhavige arrest.

B.17.2. Teneinde aan de betrokken rechtzoekenden het recht op een daadwerkelijk beroep bij het bevoegde rechtscollege te waarborgen, dient er een termijn van zestig dagen open te staan om een beroep in te stellen bij de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, tegen de in B.16.2 vermelde besluiten die zijn genomen tussen 31 december 2024 en de bekendmaking van het onderhavige arrest in het *Belgisch Staatsblad*. Die termijn gaat in op de dag van die bekendmaking, aangezien de verzoeker pas vanaf dat ogenblik kan worden geacht het bevoegde rechtscollege en de toepasselijke procedure te kennen.

Om die redenen,

het Hof

vernietigt het decreet van het Vlaamse Gewest van 14 juli 2023 « tot wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft de uitbreiding van de rechtsmacht van de Raad voor Vergunningsbetwistingen ».

Aldus gewezen in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 13 februari 2025.

De griffier,
Frank Meersschant

De voorzitter,
Luc Lavrysen